

VIDEVELFÆRD

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

LÆR MED FAMILIEN

EVALUERING AF ET PROJEKT OM FORÆLDREINVOLVERING I FOLKESKOLEN

KORT & KLART

OM LÆR MED FAMILIEN

Lær med Familien er en metode, der bygger bro mellem skole og hjem. Den består af en række aktiviteter, som igangsættes af lærere og pædagoger for at inddrage forældrene i skolearbejdet. Formålet er bl.a. at øge forældrenes tillid til skolen og styrke elevernes trivsel og faglighed uanset social baggrund.

VIVE har evalueret *Lær med Familien* som udviklingsprojekt på 2., 5. og 8. årgang på en række skoler i Høje-Taastrup og Viborg Kommune i skoleåret 2017/18.

Afprøvningen bestod af tre konkrete aktiviteter:

FAMILIEOPGAVER

Familieopgaver er opgaver, som eleverne får udleveret i skolen, og som de skal løse hjemme sammen med deres forældre. Formålet med opgaverne er at inddrage forældrene i, hvad barnet lærer om lige nu, og dermed skabe grobund for hjemlige samtaler og aktiviteter, der følges op på i undervisningen og understøtter læringen i skolen. Familieopgaverne træner også eleven i at forklare hjemme, hvad de arbejder med i skolen.

FAMILIEFERNISERING

En familiefernisering er en fremvisning for forældrene på skolen. Her viser klassens elever, hvad de har arbejdet med i skolen, fx i form af præsentationer. Formålet med ferniseringen er at give forældrene større indsigt i, hvad deres børn lærer i skolen – og gennem forældrenes engagement at styrke børnenes motivation for skolearbejdet.

FAMILIENS LÆRINGSMILJØ

Som en del af projektet skal skolens ansatte opmuntre forældrene til at tale med deres børn om, hvad de lærer i skolen. Forældrene opfordres til at være nysgerrige og så vidt muligt inddrage læring i de daglige aktiviteter hjemme, fx ved at vise i supermarkedet, hvordan matematik kan bruges i praksis. Formålet er at styrke forældrenes forståelse af, at de spiller en vigtig rolle for deres børns læring og faglige selvtillid.

Det var lidt sjovere, fordi det [familieopgaver] var noget andet, og man ikke bare skulle sidde og gøre det selv. Det var lidt sjovere at gøre det sammen med sine forældre, fordi de kan også have en anden forklaring og en anden mening om ting. (Elev)

Min datter synes, at det har været sjovt at skulle gå til morfar med en opgave fra skolen. Det gør den officiel på en eller anden måde. Og man hører måske nogle fortællinger fra andre familier, som man ikke kan høre fra sin egen familie. Det giver også nogle dimensioner i klassen, om hvor forskellige familierne er. Det får dem, som ikke lige har fået snakket, til måske at gå hjem og snakke. (Forælder)

HVEM STÅR BAG PROJEKTET?

Lær med Familien er udviklet af Skole og Forældre i samarbejde med VIA University College og Københavns Professionshøjskole. Projektet er støttet af Undervisningsministeriet. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd har evalueret projektet.

DET VISER EVALUERINGEN

De yngste elever har størst glæde af *Lær med Familien* og giver selv udtryk for at trives bedre efter projektet. De fleste forældre har været glade for *Lær med Familien*, men en mindre gruppe har haft svært ved at deltage fx pga. sprogvanskeligheder. Lærerne er også positive, særligt på de yngste klassetrin, men efterlyser også at blive inddraget tidligere i planlægningen af projektet på de enkelte skoler.

Evalueringen har følgende overordnede konklusioner:

START I DE YNGSTE KLASSER

Evalueringen viser, at eleverne i 2. klasse trives markant bedre efter *Lær med Familien*, sammenlignet med deres jævnaldrende på andre skoler (se figur). I 8. klasse er der derimod en tendens til, at trivsel falder lidt i løbet af projektet. For 5. klasse er der ingen udvikling. I interview med elever i 5. klasse fortæller eleverne, at de har været glade for aktiviteterne. Lærerne og pædagoger vurderer, at de ældste elever ville få bedre udbytte af aktiviteterne, hvis de blev introduceret til dem allerede i de små klasser.

ALLE FORÆLDRE SKAL MED

De fleste forældre har været glade for projektet og oplever, at *Lær med Familien* har gjort dem mere bevidst om deres egen rolle i elevens

læring. Både elever og lærere fortæller dog, at det har været svært at engagere forældre med svage danskundskaber. I udbredelsen af *Lær med Familien* bør der være fokus på, at eleverne får grundig vejledning, før de bringer familieopgaverne med hjem.

DET PÆDAGOGISKE PERSONALE ER AFGØRENDE

Det pædagogiske personale er gennemgående positive over for projektets aktiviteter. De betoner dog også vigtigheden af at blive inddraget tidligere i skolens beslutning om at implementere *Lær med Familien*. Nogle efterlyser også, at der udvikles flere skabeloner til aktiviteterne, som kan tilpasses den enkeltes undervisning. I udbredelsen af *Lær med Familien* er det derfor vigtigt at få fagpersonalet med som medejere og ambassadører for projektet, ikke mindst i relation til forældrene.

HVEM HAR DELTAGET I PROJEKTET?

2., 5. og 8. klassetrin på fire skoler i Viborg og Høje Taastrup har deltaget i *Lær med Familien*. Før projektets start, og igen efter afslutningen, har eleverne og deres forældre svaret på et spørgeskema. Samtidig har elever på samme klassetrin på tre andre skoler, der ikke har deltaget i projektet, også besvaret skemaet. Det gør det muligt at sammenligne svarene og se, hvilken forskel *Lær med Familien* har gjort. Derudover er der gennemført interview med 11 lærere, 2 pædagoger, 10 forældre og 12 elever fra de skoler, der har deltaget i *Lær med Familien*.

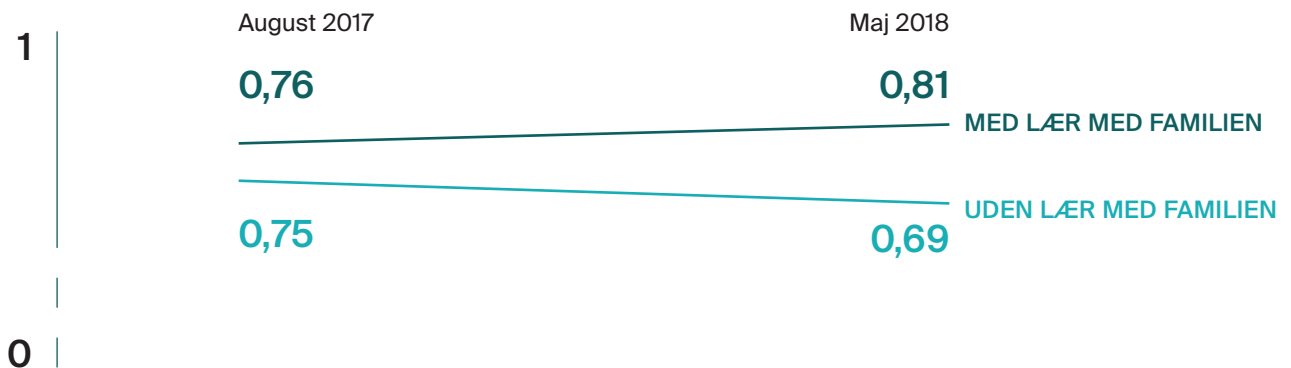
BEDRE TRIVSEL I 2. KLASSE MED LÆR MED FAMILIEN

Elevernes svar på spørgsmålene giver et indeks for deres trivsel. Et "ja" giver 1, "nogle gange" giver ½ og et "nej" giver 0. Gennemsnittet af alle svar giver et tal mellem 0 og 1.

Elevernes trivsel stiger på de skoler, der deltager i *Lær med Familien*, mens den falder over tid blandt jævnaldrende elever på de skoler, der ikke har deltaget i projektet.

Er du glad for at gå i skole?

Har du det godt i klassen?

ELEVERNES PERSPEKTIVER

Elevernes svar på spørgeskemaet viser, at *Lær med Familien* har mest gennemslagskraft på de yngste klassetrin. Her sker der en stigning i elevernes trivsel, mens 8. klasses-elevernes trivsel falder lidt i løbet af projektet. I interviewene fortæller eleverne, at de har været glade for projektet, og at det har øget deres motivation og egen faglige forståelse. Der er dog også elever, som forklarer, at deres forældre har været svære at få med i aktiviteterne.

I evalueringen har eleverne svaret på spørgeskemaer om deres trivsel i skolen, deres faglige selvtillid, deres motivation og om, hvordan de oplever deres forældres engagement i skolearbejdet – temaer, som forskningen viser har positiv betydning for elevers læring. Forskerne har også interviewet elever fra 5. klasse på en af skolerne om deres oplevelser med projektet.

BEDRE TRIVSEL FOR DE YNGSTE

For eleverne i 2. klasse sker der en klar forbedring af trivslen, målt gennem deres svar på spørgeskemaet (se figur side 5). I 5. klasse er trivslen uændret, mens den falder en lille smule i 8. klasse i løbet af projektet.

Målt på deres svar på spørgeskemaet sker der ingen udvikling i elevernes motivation, faglige selvtillid og oplevelse af forældreengagement i løbet af projektet. I interviewene giver mange

elever dog udtryk for, at de har været glade for projektet.

FAGLIG SELVTILLID

I interview bruger eleverne ord som "sjovt" og "hyggeligt", når de beskriver deres oplevelse med familieopgaverne. De beskriver, at opgaverne har motiveret dem, og at det har styrket deres egen faglige forståelse at skulle forklare deres forældre opgaven og diskutere den med dem.

SPROGVANSKELIGHEDER

Nogle af de interviewede elever fortæller, at deres forældre har haft svært ved at deltage i aktiviteterne, særligt familieopgaverne. Det skyldes i høj grad sproglige vanskeligheder. Denne oplevelse bliver bekræftet af lærerne (se side 10) og peger på, at der i det videre arbejde skal være fokus på sproglig tilgængelighed.

” Vi fik opgaverne, og så skulle vi finde ud af det med vores forældre. De hjalp os. Det var ret hyggeligt, så kunne man være sammen og lave noget sammen, og så lærer man på en måde også bedre. (Elev)

” Det er lidt sværere end at lave almindelige lektier, fordi min familie forstår ikke altid opgaverne. Vi forstår godt, hvad det går ud på, men nogle gange så er det lidt svært for min familie, fordi de ikke helt ved, hvad det er, jeg fortæller. Mine forældre taler dansk, min mor taler dansk, og min far taler en smule dansk, så det var ikke fordi, det var svært for dem at læse. Det var mere, hvad er personkarakteristik, så skulle jeg fortælle, hvad det betød, og hvad det er. (Elev)

FORÆLDRENE'S PERSPEKTIVER

De fleste forældre har været glade for at deltage i projektet, som de oplever har gjort dem mere bevidst om deres egen rolle i deres børns læring. Forældrenes svar på spørgeskemaet viser dog, at projektet ikke har ændret deres relation til skolen, som både før og efter projektet har været overordnet positiv.

I evalueringen har forældrene svaret på spørgeskemaer om skole-hjem-samarbejdet, om deres syn på skolen og om deres deltagelse i elevernes skolearbejde. En række forældre har desuden deltaget i interview og fortalt om deres oplevelser med projektet.

BEVIDST OM EGEN ROLLE

Målt på svarene på spørgeskemaet flytter projektet umiddelbart ikke på forældrenes oplevelse af skolen og deres egen rolle. De fleste forældre er tilfredse med skolen og samarbejdet, og det vedbliver de med at være efter projektet.

I interview fortæller de fleste forældre, at de har været glade for projektet. De oplever, at det har gjort dem mere bevidst om den rolle, de

spiller for deres børns læring, særligt gennem familieopgaverne. Også familieføringerne har været værdifulde, fordi de har givet indblik i skolearbejdet. Nogle forældre fortæller dog, at projektet ikke har været særligt synligt for dem, og at aktiviteterne i regi af *Lær med Familien* har været svære at skelne fra den almindelige undervisning.

IKKE ALLE ER MED

Både elever og lærere fortæller, at bl.a. forældre med svage danskkompetencer har svært ved at følge projektet. Et væsentligt fokuspunkt i det videre arbejde med *Lær med Familien* er derfor at sikre, at der i aktiviteterne arbejdes ud fra en differentieret tilgang for at nå alle familier. Det gælder også familier, som ikke har en særlig stærk kultur for læring i hjemmet.

Jeg er blevet mindet om, at jeg også har en rolle i det her med læring. Det har jeg ikke været opmærksom på, eller jeg er kommet lidt væk fra, at jeg også kan give noget den vej rundt. At jeg ikke kun står for sjov og at køre til fritidsaktiviteter. (Forælder)

LÆRERE OG PÆDAGOGERS PERSPEKTIVER

Det pædagogiske personale på skolerne vurderer, at *Lær med Familien* har størst gennemslagskraft på de yngste klassetrin. De efterlyser, at der bliver arbejdet videre med projektets materialer og aktiviteter, bl.a. for også at kunne inddrage forældre, som ikke kommer fra hjem med en stærk kultur for læring.

I evalueringen har en række lærere og pædagoger deltaget i interview og fortalt om deres oplevelser med *Lær med Familien*.

BEDST FOR DE YNGSTE

Særligt lærere og pædagoger i 2. klasse vurderer, at eleverne har haft stor glæde af projektet. I 5. og 8. klasse oplever fagpersonalet ikke, at projektet har gjort en særlig forskel, men understreger, at projektet har et potentiale, hvis det blev introduceret til eleverne på de små klassetrin.

DE FLESTE FORÆLDRE DELTAGER

Personalet fortæller, at de fleste forældre har deltaget aktivt i projektet, men flere tvivler på, at projektet har rykket noget for de mindst engagerede forældre. Nogle lærere og pædagoger fortæller ligesom nogle elever, at det er særligt svært at få forældre med anden etnisk herkomst end dansk til at deltage i aktiviteterne.

FLEKSIBLE REDSKABER

Lærere og pædagoger efterlyser flere og mere standardiserede redskaber, når de skal arbejde med *Lær med Familien*, fx skabeloner til familieopgaverne samt breve og manualer til at informere forældrene. Samtidig er det også vigtigt, at produkterne er fleksible og kan tilpasses den kontekst, de skal indgå i.

MERE INDDRAGELSE

Lærere og pædagoger oplever ikke, at de er blevet inddraget tidligt nok i beslutningen om at deltage i *Lær med Familien*, og det kan være et vigtigt fokuspunkt for fremtidige implementeringer: Tidligere inddragelse vil formodentlig skabe større motivation og sikre, at fagpersonalet i god tid vil kunne fortælle forældrene om aktiviteterne og de forventninger og krav, det indebærer.

Der, hvor udfordringen er, er ikke eleverne. De vil rigtig gerne. Det oplever jeg hos mine. Det er forældrene, som skal sættes i gang. (Lærer)

Hvis jeg var skoleleder, vil jeg måske bygge det op på en anden måde: Så ville jeg tage fat på indskolingen, fordi løbet er lidt kørt deroppe i 8. klasse., og der er rigtig mange forældre, som er stået af; som har den der, de styrer det selv, og de kommer og siger, hvis de har brug for hjælp. De skal jo være mere selvkørende, end man er i indskolingen, de skal snart videre på gymnasiet eller en anden uddannelse, så sådan skal det være. Så hvis man startede med at introducere det i indskolingen, så kunne man sige, at det blev en del af skolen fremadrettet. (Lærer)

VIVE VELFÆRD

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

Lær med Familien er en metode, der bygger bro mellem skole og hjem. Den består af en række aktiviteter, som igangsættes af lærere og pædagoger for at inddrage forældrene i skolearbejdet. Formålet er bl.a. at øge forældrenes tillid til skolen og styrke elevernes trivsel og faglighed – uanset social baggrund.

I dette hæfte kan du læse om de første erfaringer med *Lær med Familien*. Hæftet bygger på en evaluering, som er gennemført af VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Lær med Familien er udviklet af Skole og Forældre i samarbejde med VIA University College og Københavns Professionshøjskole. Projektet er støttet af Undervisningsministeriet.

VIVEs evaluering er udgivet i rapporten *Evaluering af projekt Lær med Familien* – et projekt om forældreinvolvering i folkeskolen. Rapporten er skrevet af Mikkel Giver Kjer og Julie Schou Nicolajsen og kan downloades via vive.dk.

Efter evalueringen er *Lær med Familien* materialerne blevet tilpasset til udbredelse på øvrige folkeskoler og kan findes via www.skole-foraeldre.dk/lmf

Udgiver: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Foto: Jesper Voldgaard · Design: heddabank.dk · e-ISBN: 978-87-7119-573-6 · ISBN: 978-87-7119-572-9

**SKOLE
OG
FORÆLDRE**

VIA University
College

KØBENHAVNS
PROFESSIONS
HØJSKOLE **KP**